

Scenografia (Osvaldo Petriciuolo) este cea care impresionează, din prima clipă, și în spectacolul acesta, aici, însă, prin spiritul muzeal al concepției care guvernează întreaga montare, în toate dimensiunile ei. Printre decorurile geometrice, în care forma predominantă este trunchiul de piramidă, personajele operei par coborâte de pe soclurile de statui ori din basoreliefurile străvechilor palate și temple ale Babilonului, într-atât documentare riguroasă imprimă costumelor, armelor și podoabelor caracterul de piesă de epocă. În consonanță cu scenografia, regia (Emil Boșnakov) desfășoară o mișcare hieratică, în care gestul are valoare de simbol și mai puțin poartă expresia unui sentiment viu; senzația de convenționalism produsă, inevitabil, de o asemenea atitudine față de textul dramatic este contracarată de o gândire profund muzi-

cală a mișcării mulțimilor, urmărind îndepărtate frazarea discursului sonor și realizând, astfel, un veritabil element novator, capabil să revoluționeze interpretarea genului. Dealtfel, din punct de vedere muzical, sub conducerea lui Ruslan Raicev, colectivul Operei din Sofia realizează o adevărată versiune de referință a partiturii. Vocile splendide ale soliștilor (Ghena Dimitrova, Ștefan Elenkov, Sabin Markov, Rumiana Majdrakova, Liubomir Bodurov, Boika Koseva) se reunesc în ansambluri cu o grijă exemplară pentru relieful diferitelor planuri, vădind o stăpînire a științei cîntului de invidiat pentru specialiști și de admirat pentru melomani. Melomani care și-au manifestat fără rezerve satisfacția, ovaționînd îndelung acest spectacol care a încheiat reușitul turneu al Teatrului național academic de operă și balet din Sofia la București.

Luminița VARTOLOMEI

LA COMPAGNIA STABILE DEL TEATRO A L'AVOGARIA

LA COMMEDIA DEGLI ZANNI

Turneul companiei venețiene Teatro a l'Avogaria a propus publicului un interesant spectacol-lectie, care ar putea ilustra convingător capitolul „Commedia dell'arte”, din orice istorie a teatrului universal. Dealtfel, obiectivul estetic principal al trupei este acela de a redescoperi și valorifica tradițiile literare și scenice ale provinciei sale de obîrșire, Veneto, și, cu precădere, acea „moștenire culturală” referitoare la teatrul secolului al XVI-lea. În acest sens, spectacolul adus în turneu este reprezentativ.

La commedia degli Zanni (titlu intraductibil, „Zanni”, nume propriu, derivat din Giovanni sau Gianni, desemnează o „mască”, un personaj al commediei dell'arte) nu are la bază o piesă propriuzisă, ci un fel de antologie de scenete comice, unele de dimensiunile unei anecdotă. Datînd, toate, din epoca amintită și intrînd în tradiție, majoritatea, drept creații anonime, aceste mici *morceaux* sînt

alese și ordonate astfel încît să releve integrarea treptată a lui Zanni în galeria măștilor „clasice” — Pantalone, Doctorul, Căpitanul spaniol —, ca și conturarea fizionomiei specifice a personajului, care va da naștere, în timp, altor tipuri. Zanni întrunește caracteristicile a ceea ce, în termeni autohtoni, ar putea fi o sinteză de Păcală și Tîndală: el este servitorul mereu oropsit de stăpînul său, mereu flămînd, citeodată naiv și cam prostuț, citeodată șiret și ingenios; din cele două ipostaze, vor purcede Arlecchino și, respectiv, Brighella.

Așadar, un spectacol-studiu asupra formelor incipiente ale commediei dell'arte, un spectacol care, deși figurează în repertoriul trupei încă de la înființarea ei, în 1969, își menține nealterate prospețimea și culoarea; desigur, și pentru că profilul companiei — acela de școală de artă actorului — presupune o continuă înnoire a forțelor. Foarte tinerii actori, ale căror nume ne-au rămas, din păcate, necunoscute, au demonstrat remarcabile calități pantomimice și, în special, vocale, unele momente făcîndu-ne să ne reamintim, prin excepționala orchestrare a replicilor în adevărate recitative, tot ceea ce datorează opera bufă, commediei dell'arte.

Alice GEORGESCU